

riència o bé que no sigui absolutament indispensable. Tornant al comentament, cal recordar altra vegada el concepte de risc terapèutic sempre vigent a l'hora de receptor qualsevol producte per inofensiu que sembli de primer antuvi.

Dr. ALSINA i BOFILL

Les aportacions valuosíssimes de tots els qui han intervingut en la sessió que ara acabem han vingut a subratllar l'extensió, l'heterogeneïtat i la importància de la patologia iatrògena. La informació que ens han proporcionat és de gran qualitat perquè procedeix de l'observació directa i personal dels malalts i perquè ha estat contrastada amb la documentació vàlida en aquest moment.

Aquesta informació directa, de primera mà, és i continuarà essent absolutament indispensable. Quan s'esdevenen efectes desagradables per una de les nostres prescripcions hom té el deure de plantejar-se dues qüestions bàsiques: 1) ¿Coneixíem prou bé el risc? 2) Si era així, ¿els beneficis possibles de la medicació justificaven de córrer-lo?

No n'hi ha prou, doncs, de conèixer els perills que comporta una medicació. Cal sospesar-los atentament i contrastar-los amb els possibles beneficis. És evident que un medicament perillós, no podrem prescriure'l per a una malaltia insignificant; en canvi, l'hem de prescriure sense por, però sí amb tota mena de precaucions, per a una malaltia important que indubtablement comporta perills molt superiors als de l'ús del medicament.

Avui s'ha parlat amb detenció dels efectes nocius del cloramfenicol. Tothom està d'acord que poden ésser importants. Això no obstant, no sols tenim el dret, sinó fins el deure de prescriure'l a un malalt de salmonel·losi o de qualsevol altra infecció greu. I si sobrevenia una anèmia aplàstica, ningú no ens ho podria retreure. En canvi, és absurd i recriminable l'ús del cloramfenicol per a infeccions lleus que obeirien igualment a qualsevol antibiòtic inofensiu.

El problema del risc terapèutic no és nou. Ha existit sempre. Si avui el sentim aguditzat és perquè l'entrada constant de medicaments nous no permet als metges de familiaritzar-nos amb l'ús de tots. L'experiència personal no podrà ésser adquirida fins que molts d'altres medicaments similars reclamaran la nostra atenció. Per això són tan útils canvis d'impressions com el que avui hem tingut, la conclusió del qual podria ésser el desig d'establir un vehicle permanent d'informació que fes arribar a tots els metges, als que en senten la necessitat i als que no la senten, les diverses experiències personals. Per molt honesta i sincera que sigui la infor-

mació fornida pels laboratoris-fabricants, al metge li plaurà especialment la que procedirà dels seus col·legues i tindrà, per tant, un millor regust d'independència.

Aixequem la sessió expressant l'agraïment dels qui l'hem organitzada a tots els qui hi han aportat llurs coneixements i llur interès.